

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOS DRU

RAPORT TRIMESTRIAL DE ANALIZĂ A PIETEI MUNCII

Iunie - August 2014

Autor: Cristina Daniela Boicu

Expert analiză piața muncii

Avizat: Laura Patache

Coordonator activitate de Consiliere și orientare profesională

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OIPOS DRU

UNIVERSITATEA
SPIRU HARET

Facultatea de

PREZENTAREA CONTEXTULUI ACTUAL DE PE PIAȚA MUNCII ÎN ROMANIA ANULUI 2014

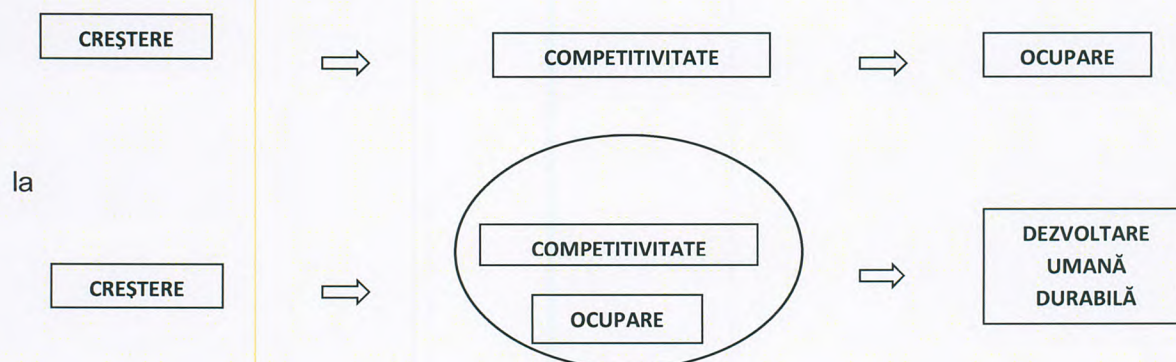
- 1.1. Aspecte generale vizând piața muncii
- 1.2. Obiectivele naționale de dezvoltare în domeniul ocupării identificate în Planul Național de Reformă (PNR)
- 1.3. Regionalizarea
- 1.4. Piața muncii la nivel național și pe regiuni de dezvoltare
- 1.5. Perspectivele angajării de forță de muncă în România

1.1. ASPECTE GENERALE VIZÂND PIAȚA MUNCII

Importanța pieței muncii este subliniată de natura obiectului ei: *munca* care „conține o valoare intrinsecă și exprimă într-o anumită măsură esența ființei umane: ***suntem ceea ce producem***”¹, omul raportându-se la societate și la el însuși prin prisma reușitelor sau/și eșecurilor activităților lui.

Tot mai mulți specialiști în domeniu² au sesizat modificarea de statut a ocupării forței de muncă **din rezultantă a funcționării celorlalte piețe**, de absorbant al dezechilibrelor acestora, în **finalitate economică și socială** cu infiltrații multiple la scară societală, comunitară și individuală, în **obiectiv primordial al articulării întregului set de politici** economice, educativ-formative, sociale etc. În țările dezvoltate, ocuparea forței de muncă devine mijlocul principal și condiție pentru a asigura un nivel dezirabil al bunăstării sociale, salariul - chiar și cel minim pe economie - asigurând o existență decentă.

S-a produs o reformulare a relației economice în general de la:

ca urmare a apariției, amplificării și conștientizării unor fenomene în plan național și internațional.

În ultimele două-trei decenii, schimbările produse încet, dar ferm și direcționat, au creat o realitate în care vechiul stil de viață și mod tehnic de producție industrial nu își mai găsesc locul. O parte tot mai însemnată a civilizației umane, și nu doar din țările dezvoltate economic, începe să

¹ Orio Giarini, Patrick M. Liedtke, Dilema ocupării forței de muncă și viitorul muncii – Raport către Clubul de la Roma, Ed. All Beck, București, 2001, p. 30

² Vezi Steliana Pert. Probleme ale ocupării forței de muncă din perspectiva strategiei europene pentru ocupare (SEO).

nu se mai simtă „acasă” sau să perceapă ca fiind „acasă” acel loc unde, chiar și pe termen scurt, găsește condițiile care întrunesc nivelul de trai dorit. Sunt contestate atât modalitățile de organizare a sistemelor productive sau pattern-urile sociale, cât și denumirea societății cu care ne-am familiarizat. Primele întrebări clare și pertinente, legate de valabilitatea și consistența conceptului de societate industrială, le aparțin lui Daniel Bell, Herman Kahn, Collin Clark și Jean Fourastié, care, încă de la începutul anilor '60, semnalau o nouă etapă în economia mondială „post-industrialismul”.

Tranziția de la societatea industrială la următoarea fază a dezvoltării economice nu înseamnă câtuși de puțin că, după epoca industriei, nu va mai exista „industrie”.³ „Noua industrie” va fi însă una automatizată și robotizată, o industrie cibernetizată, o industrie informatizată care **va impune populației ocupate un set de competențe și aptitudini specifice**. Diferența dintre acest nou tip în raport de muncă și cel „clasic”, al „coșului-de-fum”, în formularea lui Alvin Toffler, este imensă, fiind mult mai profundă decât deosebirea dintre industria manufacturieră a secolelor XVII - XVIII-lea și industria mașinistă care i-a urmat. Noul fenomen istorico-economic nu are o singură denumire, ci o multitudine, fiecare având o justificare, evidențiind o trăsătură specifică a noilor forțe economice și tehnologice care prind contur. Iată câteva dintre acestea: *societate postindustrială, societate informațională, civilizație tehnologică, societate postcapitalistă, economie bazată pe cunoaștere și informație* etc. Fiecare dintre aceste denumiri este, în același timp, o metaforă.

Multitudinea de termeni prin care se încearcă definirea acestui fenomen mai indică și faptul că ceea ce încă nu s-a conturat și așezat în forme stabile nu poate fi etichetat clar și univoc;⁴ prin urmare vom utiliza în continuare termenul generic de Noua Economie.

Ritmul de creștere economic, inovația, educația și infrastructura sistemului informatic sunt parametri luați în calcul la analiza nivelului de implementare al Noii Economii la nivel mondial.

O serie de specialiști⁵ apreciază că indicatorii Noii Economii ar putea fi grupați în cinci mari categorii:

1. Ocupații în domeniul informației și cunoașterii. Indicatorii măsoară ocupațiile în birouri și birouri deținute de manageri, specialiști și tehnicieni, pe de-o parte, și dobândirea de educație pentru forța de muncă, pe de altă parte, aceștia sunt: procentul de forță de muncă ocupată în birouri sau birouri; ponderea forței de muncă angajată pe poziții manageriale, profesionale specializate și tehnice; nivelul de educație al forței de muncă.

2. Globalizare. Indicatorii măsoară orientarea spre export a producției și investițiile străine directe. Dintre indicatorii globalizării amintesc: ponderea în total a forței de muncă angajată în producerea de bunuri și servicii pentru export; greutatea specifică a forței de muncă angajată în companiile deținute de proprietarii străini.

3. Dinamism economic și competiție. Indicatorii măsoară numărul de locuri de muncă în companiile cele mai dinamice, așa-numitele firme-gazelă (firme cu creștere a

³ Niculescu N. (2006), „Economia bazată pe cunoaștere – NOUA ECONOMIE?”, *Revista Economie teoretică și aplicată*, 1 (496)/2006, p. 48

⁴ idem

⁵ Anitesh B., Pennell J., Shutter J., Whinston A. B. (1999); Staiger D., Stock J. H., Watson M. W. (1997), „Measuring the Internet Economy: An Exploratory Study”, *Working paper*, June 10, <http://crec.bus.utexas.edu>, p. 33-49

vânzărilor de 20% și peste în ultimii patru ani), rata "agitației" economice, ca rezultat al apariției de noi afaceri înfloritoare și falimentul unora dintre afacerile tradiționale, și, valoarea stocului de ofertă publică al companiilor. Indicatorii dinamismului și competiției vizează, în special: ponderea locurilor de muncă în firmele cu dinamica cea mai înaltă; gradul de turbulență din domeniul ocupării (ca rezultat al apariției și creșterii noilor afaceri, concomitent cu falimentul sau decăderea celor deja existente); valoarea ofertelor publice lansate de către companii.

4. Tranziție spre o economie digitală. Indicatorii măsoară procentul de adulți conectați la rețelele Internet, numărul de nume de domenii ".com" înregistrate, tehnologii ale comunicației existente în școli și gradul în care guvernul central și autoritățile locale utilizează tehnologiile informației pentru livrarea serviciilor lor. Indicatorii economiei digitale sunt axați pe:

- proporția persoanelor adulte conectate "online" la diversele rețele;
- numărul mediu de nume de domenii comerciale Internet ce revin pe o firmă;
- dotarea și utilizarea tehnologiei informației în școlile publice;
- utilizarea tehnologiilor digitale pentru distribuirea serviciilor guvernamentale, atât la nivel central, cât și local.

În ultima perioadă, pe arii extinse se utilizează tot mai mult Internetul pentru ofertare/cerere de locuri de muncă, motiv pentru care consider îndreptățită luarea în calcul a unui alt indicator care să determine *ponderea persoanelor ocupate ale căror locuri de muncă au fost intermediare de Internet în totalul persoanelor ocupate la un moment dat.*

5. Capacitate de inovare tehnologică. Indicatorii măsoară numărul de locuri de muncă în tehnologia avansată ("high-tech jobs"), numărul oamenilor de știință și al inginerilor în cadrul forței de muncă, numărul de patente puse în circulație, investițiile în cercetare-dezvoltare și activitatea în domeniul capitalului de risc ("venture capital"). Indicatorii capacității de inovare includ: ponderea locurilor de muncă în industriile avansate (așa-numitele high-tech); proporția cercetătorilor, a oamenilor de știință și a inginerilor în totalul forței de muncă; numărul de patente sau brevete raportat la mărimea forței de muncă; activitatea de cercetare-dezvoltare ca pondere în producția totală a statului sau regiunii respective; ponderea așa-numitului venture capital (capitalul societăților pe acțiuni) în producția totală.

În contextul Noii Economii se vor produce mutații structurale și operaționale pe piața muncii:

- extinderea rețelelor de Internet și Intranet se constituie într-unul din cele mai rapide, comode și puțin costisitoare metode de ofertare și, respectiv, cerere de forță de muncă existând numeroase site-uri cu acest profil, precum și de comunicare și transformare structurală a relațiilor și condițiilor de muncă;
- creșterea explozivă a numărului de site-uri a fost însoțită de o îmbunătățire semnificativă a calității și actualității informației prezentate;
- activitățile sunt tot mai dependente de diverse programe specializate computerizate, acest lucru condiționează pregătirea potențialilor candidați în vederea acumulării de cunoștințe, de utilizare a acestora;
- deși dotarea cu calculatoare a firmelor a crescut substanțial, la fel și conectarea la Internet, există limitări în ceea ce privește conectarea în rețea a calculatoarelor în interiorul firmelor, a accesului individual generalizat la Internet (pentru angajați), și nu există încă statistici care să

evidențeze la nivel de Stat Membru câștigurile de productivitate înregistrate prin folosirea pe scară largă a tehnologiei informațiilor și comunicațiilor;

- evoluția firmei este puternic corelată cu activitatea acesteia de cercetare-dezvoltare și inovare și capacitatea de absorbție a cunoștințelor.

Schimbările de pe piața muncii și evoluția ocupării sunt direct relaționate cu procesul de globalizare, astfel schimbările tehnologice, schimbarea profilului de vârstă al populației (îmbătrânirea demografică generatoare de dezechilibre majore în balanțele economico-sociale: sistem de pensii, protecție socială, asistență socială, dotare cu creșe, grădinițe versus azile de bătrâni etc.) coroborată cu accentuarea scăderii numărului populației ocupate, divortialitate în creștere, scăderea ratei căsătoriilor și răspândirea „familiei neconvenționale” – monoparentală sau homosexuală - sunt tot atâția factori de potențare a sărăciei și excluziunii sociale.

Îngrijorările provocate de globalizarea economică tind să fuzioneze cu preocupările largi privind forța capitalului global. „Dumpingul social” a apărut ca subiect major în toată Europa, imediat după aderarea noilor state membre în 2004. Potrivit lui Antony Giddens, este esențial a se delimita anxietățile bine fundamentate de cele false, dumpingul social fiind un termen emoțional, cu înțelesuri diferite, de la ideea că disponibilitatea forței de muncă ieftine din Europa de Est creează presiuni de scădere a salariilor din țările bogate, la aceea că impozitele scăzute din noile state membre, oferă acestora un avantaj competitiv nedrept față de cele cu niveluri ridicate de impozitare. Temerile privind amenințarea standardelor de viață din țările bogate de aderarea celor sărace nu sunt fundamentate, studiile asupra impactului economic al aderării Portugaliei, Spaniei și Greciei au arătat mai degrabă efecte pozitive decât negative asupra statelor deja membre ale UE. În plus, efectul extinderii asupra ansamblului UE este considerat destul de redus, PIB-ul noilor state membre reprezentând doar 5% din totalul UE, fiind în interesul întregii Uniuni ca acestea să prospere.

Pe de altă parte, dezvoltarea rapidă a Chinei, ca centru mondial în producția de bunuri, sau Indiei, ca nucleu al externalizării serviciilor, le aruncă în vâltoarea competiției nu prin prisma nivelului redus al salariilor, ci prin nivelul înalt al calității și al tehnologiei. Un mare parc științific din Beijing include 56 de universități și 232 de institute de cercetare. Aglomerările „high-tech” apar nu doar în jurul zonelor metropolitane din India, ci și în jurul celor secundare. Sunt două exemple de țări care au dat dovadă de adaptabilitate la contextul și cerințele pieței și flexibilitate pe piața muncii, care, conjugate cu un management creativ, au generat succesul. Identificarea de soluții inovatoare este esențială, mai ales că, dacă până acum principalele victime ale transferului producției în străinătate erau lucrătorii manuali, noile forme de transfer dominate de India și China afectează grupuri diferite (medici, programatori IT, contabili, jurnaliști etc.) din sfera largă a serviciilor, sectorul cu cea mai mare importanță în economiile contemporane.

Schimbările sociale și tehnologice asociate economiei bazate pe cunoaștere au determinat apariția a noi diviziuni ocupaționale: cel puțin 50% din locurile de muncă din economia bazată pe cunoaștere sunt ocupate de „**muncitorii conectați**”, cei care folosesc computerul în cea mai mare parte a zilei fără a fi specialiști IT.

Specialistul pe Dezvoltare economică regională, Richard Florida, a introdus termenul de „**clasă creativă**”, alcătuită din persoane care provin din medii diverse, de toate vârstele, de diferite orientări sexuale, din grupuri etnice diferite, și care fac parte în principal din categoria profesională

a managerilor și profesioniștilor înalt calificați și a specialiștilor IT/high-tech. Cheia creșterii economice nu se află doar în capacitatea de a atrage „clasa creativă”, ci în a transforma acest avantaj bazat pe rezultate economice creative în idei noi, în noi întreprinderi producătoare de înaltă tehnologie și creștere economică regională. Florida a conceput și un indice de măsurare a distribuției acestei noi clase sociale – *indicele de creativitate*, bazat pe patru factori: procentul clasei creative din totalul forței de muncă, procentul reprezentat de industria high-tech, inovația (măsurată prin numărul de brevete per capita) și diversitatea așa cum este evaluată prin „indicele Gay” (procentul de homosexuali ce își declară deschis orientarea). Astfel, s-a observat că economiile locale cele mai cosmopolite și pline de viață se caracterizează prin „cei trei T”: talent, tehnologie și toleranță.⁶

În prezent, viețile majorității oamenilor sunt afectate în mod esențial de propriile perspective de muncă. Relația dintre muncă și nemuncă a devenit tot mai complexă. Politicile de pe piața muncii trebuie să se centreze pe creșterea angajabilității și pe minimizarea angajării precare. Date fiind presiunile pe care globalizarea le exercită, piețele muncii suferă transformări ce conduc la situații discontinue de viață cu efecte negative, dar și pozitive, de la probleme de sănătate sau schimbarea relațiilor sociale, la joburi mai bine plătite sau aducătoare de noi satisfacții. Pentru gestionarea acestor situații, politica celei de-a doua șanse are un rol cheie, furnizarea oportunităților de a o lua de la capăt după momente de cumpănă în muncă, în familie sau în alte domenii. Dacă vechiul stat al bunăstării definea beneficiile în termeni de drepturi (dreptul la muncă, la educație, la beneficii sociale), Giddens consideră că Europa se află în punctul în care trebuie să redefinească bunăstarea în termeni de autonomie personală și de respect față de sine. O societate bună poate fi definită prin echilibrul între o piață competitivă, o societate civilă robustă și un stat democratic.

6. Profilul angajatului în Noua Economie

Fără a încerca o prezentare exhaustivă a trăsăturilor definitorii ale unei persoane ocupate în condițiile Noii Economii vom încerca să accentuăm câteva tendințe deja apărute pe piața muncii:

- ✓ prestator de muncă care valorifică un grad înalt de investiție în capital uman;
- ✓ adaptabil și flexibil la cerințele mediului intern și extern;
- ✓ dependent de IT;
- ✓ mobil și ușor integrabil în firmă sau... mai mult, companiile/firmele Noii Economii sunt cele care fac eforturi să se „ajusteze” pentru a atrage „angajatul creativ”.

1.2. PROGRAMUL NATIONAL DE REFORMA 2014 (PNR 2014)

Programul Național de Reformă 2014 (PNR 2014) elaborat de către Guvernul României în aprilie 2014 „constituie platforma-cadru pentru definirea reformelor și a priorităților de dezvoltare economică a României pe parcursul unei perioade de 12 luni (iulie 2014 - iunie 2015), în concordanță cu Strategia Europa 2020 și cu documentele rezultate din Semestrul European 2014.”

⁶ Florida R. (2002), The Rise of the Creative Class. Why cities without gays and rock bands are losing the economic development race, *Washington Monthly*, Mai.

In contextul actualei piețe de muncă din România trebuie privită ca parte integrată a pieței muncii europene astfel în ansamblul său, Programul Național de Reformă al României stimulează competitivitatea, productivitatea și potențialul de creștere, coeziunea socială, teritorială și convergența economică, toate acestea urmărind reducerea decalajelor în ceea ce privește dezvoltarea economică față de celelalte state membre ale Uniunii Europene.

Având ca scop asumarea reformelor necesare pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europene 2020 permite concertarea demersurilor naționale pentru modernizarea economiei și societății românești și susține convergența economico-socială cu celelalte state membre ale UE.

Pe parcursul perioadei 2011 – 2013, România a beneficiat de statutul special al statelor membre care au programe de asistență financiară acordată de instituțiile financiare internaționale (IFI).

Începând cu anul 2014, România este considerată stat membru cu regim normal și în consecință a transmis Comisiei Europene actualizări ale Programului Național de Reformă și ale Programului de Convergență. PNR 2014 este ancorat în Programul de Guvernare 2013-2016 și este concordant cu Al treilea Program privind Balanța de Plăți pentru România 2013-2015, cu Programul de Convergență și cu Acordul de Parteneriat 2014-2020.

Elaborarea și aplicarea PNR 2014 coincide cu revenirea economică, actuala perioadă fiind văzută ca o oportunitate majoră de a implementa măsurile de reformă bugetară și structurală, care să crească capacitatea economiei românești de a face față pe termen lung presiunilor competitive globale, de a atrage investiții străine directe și de a crea locuri de muncă.

*Prioritățile guvernului rămân în continuare legate de relansarea economică, crearea de locuri de muncă și asigurarea sustenabilității finanțelor publice. În acest sens, creșterea eficienței și transparenței administrației publice, alături de îmbunătățirea mediului de afaceri, se înscriu în categoria priorităților strategice pe termen scurt, menite să contribuie, în mod direct, la asigurarea condițiilor pentru atingerea țintelor asumate în contextul **Strategiei Europa 2020**.*

În cadrul PNR, România include ca prioritate națională **”Creșterea gradului de ocupare și a ratei de participare pe piața muncii”**. Aceasta este descrisă în termeni de măsuri și acțiuni, cu termene, resurse și cadru instituțional de implementare.

În contextul actual, piața muncii din România a suferit profunde transformări. Între factorii care afectează buna funcționare a acesteia și induc o serie de probleme amintim: „reforme economice masive, scăderi dramatice ale numărului de lucrători din anumite sectoare economice, reducerea sporului demografic natural și accentuarea migrației definitive și temporare.”

Performanța pieței muncii, pentru perioada 2014 - 2017 poate fi caracterizată sintetic astfel:

În anul 2013, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 63,9%, ușor îmbunătățită comparativ cu 2012, la o distanță de 6,1 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020. Numărul total de salariați a crescut cu 0,7% comparativ cu anul 2012, iar rata șomajului BIM s-a majorat de la 7,0% în 2012 la 7,3% în 2013.

La sfârșitul anului 2013, rata anuală a inflației a ajuns la minimul istoric de după 1990, atingând un nivel de 1,55%, cu 3,4 puncte procentuale sub cel atins la sfârșitul anului 2012. Ca

medie anuală, inflația s-a situat cu 0,65 puncte procentuale peste media anului anterior, ajungând la 3,98%.

Având în vedere măsurile structurale luate în 2012 și 2013, în perioada următoare potențialul de creștere economică va fi, în medie, de 2,5% anual, în condițiile în care formarea brută de capital fix va reveni la dinamici pozitive, după scăderea de 3,3% din 2013, iar situația de pe piața muncii va cunoaște ușoare îmbunătățiri, astfel încât creșterea ocupării și a numărului de ore lucrate vor compensa evoluția demografică nefavorabilă.

Pe fondul accelerării creșterii economice, se așteaptă ca și piața muncii să se îmbunătățească, creându-se condițiile pentru creșterea locurilor de muncă și îmbunătățirea ocupării pentru populația în vârstă de 20-64 ani, în vederea realizării obiectivului asumat în Strategia Europa 2020.

- ✓ **Rata de ocupare a populației cu vârste de munca cuprinse între 20-60 ani conform datelor furnizate de Comisia Nationala de Prognoza**, fiind în ușoară tendință de creștere pentru anul 2017 respectiv la nivelul de 66,9% (63,9%-anul 2013; 64,4%- anul 2014; 65,0%-anul 2015; 65,9%-anul 2016);
- ✓ **rata de ocupare a populației în vârsta de munca feminine** fiind într-o tendință de creștere. Dacă în 2013 nivelul acestei rate era de 56,2%, crește la 57,0% în 2014 și respectiv cu o tendință de creștere la 60,2% în 2017.
- ✓ **rata de ocupare a lucrătorilor vârstnici barbati** a înregistrat o ușoară tendință de creștere: de la 56,2% în anul 2013 la 57,0% în 2014 cu o tendință de creștere la 60,2% prognoștigată pentru anul 2017.
- ✓ **Ocuparea forței de muncă conform datelor furnizate de Eurostat**, în anul 2013, rata ocupării pentru grupa de vârstă 20-64 ani a fost de 63,9%, în creștere cu 0,1 p.p. față de anul anterior, situându-se la o distanță de 6,1 p.p. față de ținta națională pentru anul 2020. În anul 2013, rata ocupării tinerilor (15-24 ani) a atins nivelul de 23,5%, în scădere cu 0,4 p.p. față de anul anterior.
- ✓ **În vederea combaterii muncii nedeclarate**, Inspecția Muncii (IM) a continuat implementarea Strategiei naționale privind reducerea incidenței muncii nedeclarate. Până la 28 februarie 2014, în Registrul General de Evidență a Salariaților au fost înregistrate 5.625.899 contracte de muncă, din care 435.527 contracte pe durată determinată. În primele două luni ale anului 2014, IM a realizat 22.377 controale, având ca rezultat încheierea a 547 contracte individuale de muncă.
- ✓ **Flexibilizarea procedurilor de angajare a lucrătorilor zilieri** a condus la creșterea numărului celor care au desfășurat activități cu caracter ocazional la 532.877 persoane în februarie 2014, față de 516.310 persoane, cât erau în evidențele IM în decembrie 2013.
- ✓ **Ca urmare a implementării Programului de ocupare finanțat din bugetul asigurărilor de șomaj (BAȘ)**, în perioada ianuarie 2013 - martie 2014, au fost încadrate în muncă 380.317 persoane. Complementar acestui program, din FSE au fost finanțate proiecte destinate stimulării angajării șomerilor pe termen lung, până la data de 15 martie 2014, cca. 133.500 persoane beneficiind de măsuri active de ocupare. Pentru creșterea calității

ocupării persoanelor rezidente în mediul rural, din FEADR au fost finanțate programe de formare profesională, până la 15 martie 2014, 27.306 fermieri care dețin exploatații de semi-subsistență și tineri ce au preluat o exploatație agricolă finalizând cursurile de formare profesională. În scopul diversificării economiei rurale și creșterii competitivității sectorul agricol, până la 15 martie 2014, au fost sprijinite financiar 114 ferme de familie, iar 12.998 persoane au beneficiat de finanțare prin măsura de instalare a tinerilor fermieri. Din FEADR au fost alocate fonduri pentru înființarea și dezvoltarea micro-întreprinderilor în sectorul non-agricol și încurajare a activităților turistice, până la 15 martie 2014, fiind sprijinite financiar 4.566 întreprinderi și create/ menținute 9.559 locuri de muncă.

- ✓ **Prin FSE a fost finanțată asigurarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale**, până la data de 15 martie 2014, cca. 153.000 persoane rezidente în mediul rural beneficiind de programe de instruire, servicii de orientare/consiliere, evaluarea învățării anterioare etc.
- ✓ **Din FEDR au fost alocate fonduri pentru creșterea contribuției IMM-urilor** la diversificarea economiilor la nivel regional/ local și pentru crearea de locuri de muncă49. Până la 15 martie 2014, au fost create cca. 9.950 locuri de muncă, alte 12.600 locuri de muncă urmând a fi create după finalizarea altor 1.615 proiecte.
- ✓ **Prin programele de formare profesională continuă (FPC)** pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, finanțate din BAȘ, în perioada ianuarie 2013 - martie 2014, au fost instruite 41.934 persoane, din care 14.565 persoane au fost încadrate în muncă.
- ✓ **Complementar, prin FSE a fost finanțată formarea profesională a lucrătorilor și promovarea culturii antreprenoriale**, până la data de 15 martie 2014, aprox. 220.800 persoane fiind incluse în astfel de programe.
- ✓ **Ca soluție pentru ocuparea tinerilor, în anul 2013**, a fost implementat Planul național privind stimularea ocupării tinerilor, 44.395 elevi fiind incluși în programe personalizate de consiliere și orientare în carieră, iar cca. 29.860 tineri beneficiind de o ofertă de angajare.
- ✓ În scopul îmbunătățirii participării pe piața muncii, **măsurile avute în vedere se axează pe subvenționarea angajatorilor pentru a încadra în muncă șomerii** care, în termen de cinci ani de la data angajării, îndeplinesc condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau pentru limită de vârstă. Pentru persoanele care au părăsit timpuriu școala, sunt planificate o serie de măsuri centrate pe evaluarea și certificarea competențelor dobândite în sistemul informal sau non-formal de educație și formare profesională.
- ✓ Pentru creșterea mobilității forței de muncă va fi finalizată reforma rețelei naționale a serviciilor de ocupare a forței de muncă **EURES România**, măsura conducând la o mai bună corelare a cererii cu oferta de locuri de muncă și la identificarea de noi oportunități de angajare în cadrul UE pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.
- ✓ În scopul diminuării disparităților regionale în materie de ocupare, se are în vedere susținerea investițiilor la nivel regional/ local pentru înființarea de noi întreprinderi și crearea de locuri de munca.

În domeniul pieței muncii, România își asumă două obiective specifice pentru perioada 2014–2017 consolidarea pieței muncii și îmbunătățirea calității resurselor umane.

Direcțiile de acțiune prevăzute în cadrul acestor două obiective vizează asigurarea unui cadru favorabil, din punct de vedere legislativ și instituțional, pentru:

- 1) crearea de noi locuri de muncă și
- 2) atragerea unui număr mai mare de persoane pe piața muncii (reducerea ratei de inactivitate în rândul grupurilor vulnerabile din punct de vedere social).

Pe lângă programul de reducere a nivelului de impozitare a muncii și recente modificări ale legislației muncii în sensul flexibilizării relațiilor de muncă, guvernul va aplica o serie de măsuri destinate reducerii presiunii administrative asupra angajatorilor legate de utilizarea forței de muncă și reglementării activităților de tip temporar.

Inflația la sfârșitul fiecărui an se va menține în intervalul cuprins între 3,5% în 2014 și 2,5% în 2017, cu o medie anuală în creștere în 2015, după care se va reduce anual până la 2,7% în 2017. Tendința de reducere a inflației va fi susținută prin menținerea conduitei ferme a politicii monetare și a celorlalte componente ale mix-ului de politici economice (fiscală, a veniturilor). Estimările au luat în calcul ani agricoli normali și o volatilitate redusă pentru prețul internațional al petrolului. Impactul cursului de schimb va fi unul modest, manifestat în sensul susținerii procesului de dezinflație..

Inflația	2013	2014	2015	2016	2017	%
- sfârșitul anului	1,55	3,5	3,1	2,8	2,5	
- medie anuală	3,98	2,2	3,1	3,0	2,7	

De asemenea, se așteaptă ca numărul șomerilor (conform AMIGO) să intre pe o pantă descrescătoare, astfel încât rata șomajului să se diminueze până la 6,7%, nivel mai mic decât cel din anul 2013 cu 0,6 puncte procentuale.

Evoluția macroeconomică prognozată este expusă la o serie de riscuri potențiale interne sau externe care pot încetini tendința estimată:

- reducerea cererii din UE și, mai ales, din țările care sunt principalii parteneri comerciali ai României, va afecta – prin intermediul exportului, dar și al fluxurilor investiționale – creșterea economică;
- creșterea semnificativă a prețurilor internaționale (resurse energetice, materii prime, produse agricole);

- escaladarea tensiunilor geopolitice, în special cele din apropierea României, ar putea conduce la o creștere suplimentară a prețurilor la energie, cu efect negativ asupra inflației;
- absorbția scăzută a fondurilor europene, ceea ce ar implica un nivel redus al investițiilor;
- menținerea unei creditări limitate a agenților economici și a populației cu efect asupra consumului și investițiilor;
- majorarea neprevăzută ale unor impozite, taxe și prețuri reglementate;
- manifestarea unor condiții climatice nefavorabile pentru agricultură.

Obiectivul specific1. Consolidarea pieței muncii

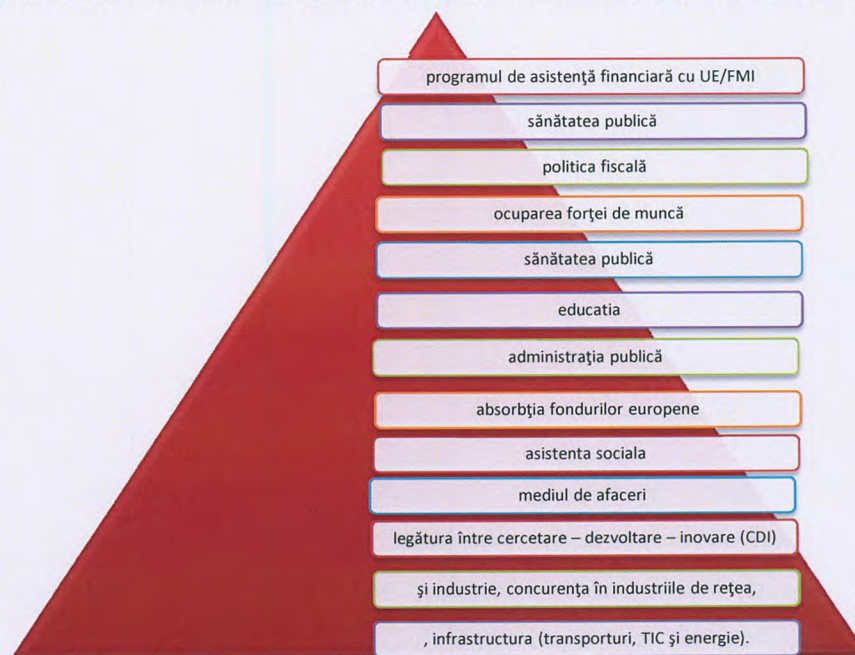
Obiectivele care contribuie la consolidarea pieței muncii din România:

- Îmbunătățirea accesului pe piața muncii
- Flexibilizarea pieței muncii
- Prelungirea vieții active
- Activarea forței de muncă din zonele rurale

Pentru realizarea obiectivelor amintite s-au delimitat următoarele zone prioritare de acțiune:

- 1) îmbunătățirea condițiilor de muncă,
- 2) combaterea muncii fără forme legale,
- 3) promovarea sănătății și securității la locul de muncă.

În 2013, însă, România a fost considerată SM fără un program complet de ajustare macroeconomică și a primit opt recomandări specifice (RST), care vizează următoarele domenii:

La nivel național au fost delimitate direcții de acțiune care să susțină într-o manieră integrată consolidarea pieței muncii:

D1. Direcția de acțiune: abordarea muncii pe parcursul întregii vieți

În vederea stimulării ocupării forței de muncă din perspectiva **abordării muncii pe tot parcursul vieții** vor fi promovate inițiative complexe de menținere a lucrătorilor în vârstă pe piața muncii și **creștere progresivă a vârstei de pensionare**.

D2. Direcția de acțiune: promovarea ocupării tinerilor

Promovarea inițiativelor favorabile **ocupării tinerilor**, va avea loc prin:

- 1) implementarea de măsuri active de ocupare integrate și personalizate,
- 2) promovarea uceniciei la locul de muncă,
- 3) consolidarea serviciilor de informare și consiliere în carieră,
- 4) promovarea mobilității în carieră.

D3. Direcția de acțiune: stimularea grupurilor supuse excluziunii sociale

Stimularea **ocupării grupurilor supuse riscului excluziunii sociale** și a altor **grupuri vulnerabile** se concentrează pe măsuri ce vizează **acordarea de servicii** de:

- 1) îngrijire a sănătății și asistență socială pentru persoanele dependente, în vederea recuperării capacității de muncă prin reabilitare, readaptare și reintegrare;
- 2) formare profesională în vederea integrării în muncă a persoanelor cu handicap;
- 3) derularea unor campanii de conștientizare și de combatere a atitudinilor discriminatorii față de persoanele de etnie romă;
- 4) formarea profesională în vederea integrării în muncă a persoanelor care au executat o pedeapsă privativă de libertate;
- 5) derularea unor campanii de conștientizare și de combatere a atitudinii discriminatorii față de persoanele private de libertate.

D4. Direcția de acțiune: Promovarea calității ocupării în mediul rural prin „încurajarea modificării structurii economice din zona rurală”. Promovarea **calității ocupării în mediul rural** este orientată în special pe **„încurajarea modificării structurii economice din zona rurală,”** prin:

- 1) sprijinirea creării și dezvoltării de ferme agricole moderne;
- 2) creșterea șanselor de ocupare în sectorul serviciilor;
- 3) îmbunătățirea infrastructurii de transport pentru creșterea mobilității ocupaționale și geografice a forței de muncă rurale.

D5. Direcția de acțiune: Actualizarea legislației destinate stimulării ocupării forței de muncă și îmbunătățirii protecției sociale

Legislația aplicabilă stimulării ocupării forței de muncă și îmbunătățirii protecției sociale în cursul perioadelor de șomaj va fi actualizată în vederea reflectării mai bune a modificărilor intervenite în ultima perioadă pe piața muncii.

Obiectivul specific 2. Îmbunătățirea calității resurselor umane

În scopul îmbunătățirii calității resurselor umane, în domeniul educației au fost adoptate o serie de măsuri în scopul alinierii sistemului educațional la cel european, prin dezvoltarea infrastructurii educaționale, precum și prin îmbunătățirea calificărilor profesorilor. Modernizarea și îmbunătățirea educației și formării profesionale inițiale și continue vor asigura premisele generale pentru furnizarea competențelor și aptitudinilor cerute pe piața muncii.

D1. Direcția de acțiune: Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic

Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic va urmări creșterea atractivității acestui tip de educație și îmbunătățirea capacității sale de a răspunde cerințelor sectoriale și regionale ale pieței muncii, astfel încât să asigure atât profesionalizarea și integrarea absolvenților în piața muncii, cât și oportunități de continuare a educației și absolvire a unor niveluri superioare de educație.

D2. Direcția de acțiune: stimularea participării în programele de formare profesională continuă România și-a asumat, pentru anul 2010, ținta strategică de 7% a ratei de participare la educație și formare profesională pentru grupa de vârstă 25 – 64 de ani. În domeniul formării profesionale continue se va urmări implementarea „Strategiei pe termen scurt și mediu de formare profesională continuă 2005 – 2010” precum și flexibilizarea ofertei din punctul de vedere al modalităților de furnizare.

D3. Direcția de acțiune: Modernizarea învățământului superior în vederea asigurării cerințelor pieței muncii și a cerințelor induse de tranziția la societatea cunoașterii.

Învățământul superior reprezintă un element cheie în dezvoltarea societății bazate pe cunoaștere, astfel încât, în contextul procesului Bologna, acțiunile avute în vedere pentru perioada 2007-2010 vizează:

- a) dezvoltarea și implementarea sistemului național de calificări;
- b) asigurarea calității și dezvoltarea programelor doctorale în vederea îmbunătățirii capacității universităților de a furniza calificări corespunzătoare cerințelor pieței muncii și societății bazate pe cunoaștere.

D4. Direcția de acțiune: Creșterea accesului la educație

În ceea ce privește creșterea accesului la educație, în particular pentru grupurile dezavantajate sunt avute în vedere o serie de măsuri de natură să susțină accesul egal la educație și competențe, prevenirea și corectarea dezavantajelor educaționale prin:

- ✓ dezvoltarea educației timpurii,
- ✓ creșterea accesului la învățământul preșcolar,
- ✓ promovarea dimensiunii incluzive în educație,
- ✓ programe de educație de tip „a doua șansă”.

D5. Direcția de acțiune: Îmbunătățirea nivelului de educație pentru persoanele dezavantajate prin finalizarea cursurilor de tip „a doua șansă”- Pentru grupurile dezavantajate, este prevăzută furnizarea de asistență pentru aproximativ 25.000 de persoane până în anul 2010, dintre care 75% să finalizeze cursurile de tip „a doua șansă” (ciclul superior al liceului), iar 65% dintre persoanele care au beneficiat de asistență/sprrijin să fie integrate în piața muncii.

D6. Direcția de acțiune: Descentralizarea în sectorul educațional

Descentralizarea în sectorul educațional va contribui la îmbunătățirea capacității de asumare a actualelor cerințe de management/ administrare a unităților școlare și a proceselor

educaționale, atât a unităților școlare cât și a administrațiilor publice locale, prin creșterea flexibilității și capacității de gestionare, la nivel local, a schimbărilor și reformelor structurale ulterioare din cadrul sistemului de învățământ.

Reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii Pe fondul crizei economice, rata părăsirii timpurii a școlii a fost de 18,4% în anul 2010, în creștere cu 1,8 p.p. față de anul 2009 (16,6%), însă în anul 2012 a scăzut cu un punct procentual, respectiv până la 17,4%. Datele provizorii ale INS pentru trim. IV/2013 indică o valoare ușor

Ministerul Educației Naționale (MEN) continuă reformele în domeniul educației și formării, în vederea asigurării unui învățământ adaptat cerințelor pieței muncii și centrat pe dezvoltare personală și socială, cu impact pozitiv asupra prevenirii și combaterii părăsirii timpurii a școlii.

În scopul dezvoltării educației timpurii (0-6 ani) și a creșterii calității acesteia, în anul 2014 vor fi aduse clarificări de ordin legislativ privind organizarea și funcționarea serviciilor de educație timpurie pentru a deveni, treptat, servicii universale. În urma efectuării unei analize, MEN va elabora o propunere de modificare a Legii Educației Naționale în vederea atribuirii statutului de învățământ obligatoriu grupei mari din învățământul preșcolar. MEN va reglementa conținutul educativ și standardele de referință pentru educația ante-preșcolară (0-3 ani).

MEN va continua reforma curriculară prin modernizarea curriculumului școlar și îmbunătățirea sistemului de evaluare a elevilor. Astfel, începând cu anul 2014, MEN va generaliza evaluările naționale la finalul claselor a II-a, a IV-a și a VI-a și pentru competențele din învățământul profesional și tehnic.

Creșterea ponderii populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară Ca urmare a măsurilor de adaptare a învățământului superior la cerințele pieței muncii și a facilitării accesului la educația terțiară, ponderea populației cu vârsta de 30-34 ani cu nivel de educație terțiară a înregistrat o creștere continuă, de cca. 5 p.p. în ultimii patru ani: 18,1% în anul 2010, 20,5% în 2011, 21,8% în 2012 și 23, 2% în trim. IV/2013.

MEN va continua implementarea programelor sociale pentru studenți (burse, subvenții pentru cazare și masă, decontarea parțială a transportului) pentru sprijinirea studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților non-tradiționali în vederea creșterii ratei de participare în învățământul terțiar. În plus, MEN va promova acordarea unei suplimentări de 200 de Euro la bursa 67 primită de acei studenți ERASMUS care provin din mediul rural sau din grupuri dezavantajate și va continua alocarea de locuri speciale pentru studenții de etnie romă în universitățile de stat.

În scopul sporirii mobilității absolvenților sistemelor de educație și formare profesională, MEN va asigura introducerea în sistemele de educație și formare profesională a instrumentelor de mobilitate din portofoliul european Europass (Suplimentul la diplomă pentru ciclul Bologna și Suplimentul la certificatul de calificare profesională).

Pentru crearea și dezvoltarea unui cadru de învățare pe tot parcursul vieții, deschis și accesibil, MEN va finaliza în cursul anului 2014 Strategia Națională de Învățare pe Tot Parcursul Vieții. Elaborarea strategiei se realizează cu asistența tehnică a BM, printr-un proiect finanțat prin POS DRU.

Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) va continua să dezvolte sistemul de calificări din România prin gestionarea/ actualizarea registrelor naționale ale furnizorilor de formare, precum și prin elaborarea și aprobarea de standarde ocupaționale în educație și formare profesională. ANC se va consolida instituțional și își va ameliora relația cu angajatorii prin constituirea Consiliului Autorității Naționale pentru Calificări.

MEN va demara crearea cadrului instituțional pentru învățarea pe tot parcursul vieții prin finalizarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea Centrelor comunitare de învățare permanentă.

Incluziunea socială

Pentru a asigura protecția socială a celor mai vulnerabile categorii ale populației⁶⁸, aflate în risc de marginalizare socială, România a revizuit sistemul de beneficii sociale pentru familie și copii⁶⁹, până în luna martie 2014, cca. 256.413 persoane beneficiind de alocația pentru susținerea familiei și aprox. 240.357 persoane de acordarea venitului minim garantat. În condițiile în care România a trecut la liberalizarea prețurilor la energie electrică și la gaze.

Persoane sau familii care sunt în risc de a-si pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependență de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială.

1.3.REGIONALIZAREA

În România, structura administrativ-teritorială cuprinde un nivel regional (județele) și unul local (comune, orașe, municipii), dar din perspectiva viitoarei integrării în structurile Uniunii Europene (UE), precum și din rațiuni interne, determinate de necesitatea elaborării unor programe pentru diferite domenii social-economice care nu se adresează direct structurilor administrativ-teritoriale de până acum, au fost create 8 regiuni de dezvoltare⁷:

- 1) **Regiunea de dezvoltare de Nord - Est:** include județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui;
- 2) **Regiunea de dezvoltare de Sud - Est:** include județele Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Vrancea și Tulcea;
- 3) **Regiunea de dezvoltare Sud - Muntenia:** include județele Argeș, Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Prahova și Teleorman;
- 4) **Regiunea de dezvoltare de Sud - Vest; Oltenia:** include județele Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea;
- 5) **Regiunea de dezvoltare Vest:** include județele Arad, Caraș-Severin, Hunedoara și Timiș;
- 6) **Regiunea de dezvoltare de Nord - Vest:** include județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj, Satu-Mare și Maramureș;
- 7) **Regiunea de dezvoltare Centru:** include județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu;
- 8) **Regiunea de dezvoltare București - Ilfov:** care grupează municipiul București și județul Ilfov.

Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică. Ele sunt zone care cuprind teritoriile județelor în cauză, respectiv municipiul București,

⁷ Legea 151/1998, abrogată de Legea 315 din 28 iunie 2004 privind dezvoltarea regională din România

constituite în baza unor convenții încheiate între reprezentanții consiliilor județene, și, după caz, ai Consiliului General al Municipiului București și funcționează în baza prevederilor Legii nr.315/2004.

Regiunile de dezvoltare constituie cadrul de elaborare, implementare și evaluare al politicilor de dezvoltare regională, precum și de culegere a datelor specifice, în conformitate cu reglementările europene emise de EUROSTAT pentru nivelul al doilea de clasificare teritorială NUTS 2⁸, existent în UE.

Regiunile, județele și/sau localități din județe făcând parte din regiuni diferite se pot asocia în scopul realizării unor obiective de interes comun, interregionale și/sau interjudețene.

Regiunea de Sud-Est este situată în partea de sud-est a României, acoperind 35.762 km² (15%) din suprafața totală a țării, ceea ce o clasează pe poziția a doua ca mărime din cele 8 regiuni ale României.

În contextul aderării României la Uniunea Europeană Regiunea a devenit o **graniță importantă cu Moldova și Ucraina**, constituind, astfel, extremitatea estică a Europei continentale. Granița cu aceste state, dar și cu Bulgaria la sud, precum și deschiderea la Marea Neagră, atât prin litoralul românesc, cât și prin gurile de vărsare ale Dunării, îi conferă Regiunii Sud-Est o importanță geopolitică și geostrategică deosebită, atât pentru UE, cât și pentru NATO.

Cadrul natural al Regiunii de Sud-Est **cuantifică aproape toate formele de relief**: lunca Dunării, câmpia Bărăganului, podișul Dobrogei cu Munții Măcinului, iar, în partea de nord-vest a regiunii, o parte a Carpaților și Subcarpaților de Curbură. Totodată, regiunea este străbătută de fluviul Dunărea, cuprinde Delta Dunării și este mărginită la est de întreg litoralul românesc al Mării Negre.

Regiunea este, de asemenea, străbătută de importante **coridoare de transport naționale** care asigură legătura centrelor urbane cu capitala țării, precum și paneuropene (două dintre acestea acced pe teritoriul Dobrogei):

- **coridorul 4**, de la Dresda la Salonic cu ramura sa 4C, care străbate țara de la Curtici la Constanța (via Brașov și București);
- **coridorul 7**, Dunărea, care asigură legătura directă între porturile Rotterdam la Marea Nordului și Constanța la Marea Neagră;
- **coridorul 9**, de la Helsinki la Alexandropolis (Grecia), care traversează teritoriul românesc de la Ungheni la Giurgiu (via Buzău și București).⁹

Regiunea de Sud-Est dispune de o serie de **resurse naturale**, care valorifica te corespunzător, pot juca un rol important în dezvoltarea economico-socială zonală. Dintre acestea, cele mai importante sunt zăcămintele de țiței și gaze naturale (Subcarpații Buzăului, vestul județului Brăila și sudul județului Galați), carierele de granit (Munții Măcinului), sarea etc..

❖ **Regionalizarea ANAF**

⁸ Conform NUTS, regiunile UE se împart, în funcție de populația lor, în trei categorii: NUTS 1 – cu o populație între 3.000.000 și 7.000.000 loc.; NUTS 2 – cu o populație între 800.000 și 3.000.000 loc.; NUTS 3 – cu o populație între 150.000 și 800.000 locuitori.

⁹ Vezi Izabella Gilda Grama, Eficiența economică a implementării în România a sistemului de transport multimodal, Ed. Europolis, Constanța, 2003

Un nou act normativ a reglementat organizarea ANAF, după ce Guvernul a inițiat, încă din luna iunie, un amplu proces de restructurare a institutiei. Reorganizarea ANAF presupune desființarea celor 42 de direcții teritoriale județene în același timp cu înființarea unor structuri noi în organigrama autorității fiscale.

Practic, noile direcții regionale s-au înființat prin transformarea direcțiilor generale a finanțelor publice dintr-un județ, prin fuziunea prin absorbție a celorlalte direcții generale județene ale finanțelor publice din aria de competență.

Regionalizarea României a început prin desființarea structurilor ANAF și reînființarea Fiscului în două ramuri: în Administrații Financiare Județene - AFJ și în cele opt Direcții Generale Regionale ale Finanțelor Publice - DGRFP. Desigur, "nașterea" celebrului de pe acum departament Antifraudă.

DGRFP-urile ca structuri subordonate președintelui ANAF, Gelu, pe cele opt regiuni

DGRFP Ploiești – fost DGFP Prahova;

DGRFP Timișoara - fost DGFP Hunedoara;

DGRFP Cluj – fost DGFP Cluj;

DGRFP Iași - , fost DGFP Iași;

DGRFP Brașov - fost DGFP Brașov;

DGRFP Craiova - fost DGFP Craiova;

DGRFP Galați - fost DGFP Galați;

DGRFP București - DGFP Ilfov.

Agenția Națională de Administrare Fiscală, denumită în continuare Agenția, s-a organizat și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, finanțată din bugetul de stat, conform legii.

Principiile care stau la baza activității Agenției sunt următoarele:

- a) eficiența activității;
- b) transparența activității, în condițiile legii;
- c) tratament egal și nediscriminatoriu în aplicarea legislației fiscale și a reglementărilor în domeniul vamal;
- d) respectul față de contribuabili;
- e) coerența, stabilitatea și predictibilitatea.

Agenția îndeplinește următoarele funcții:

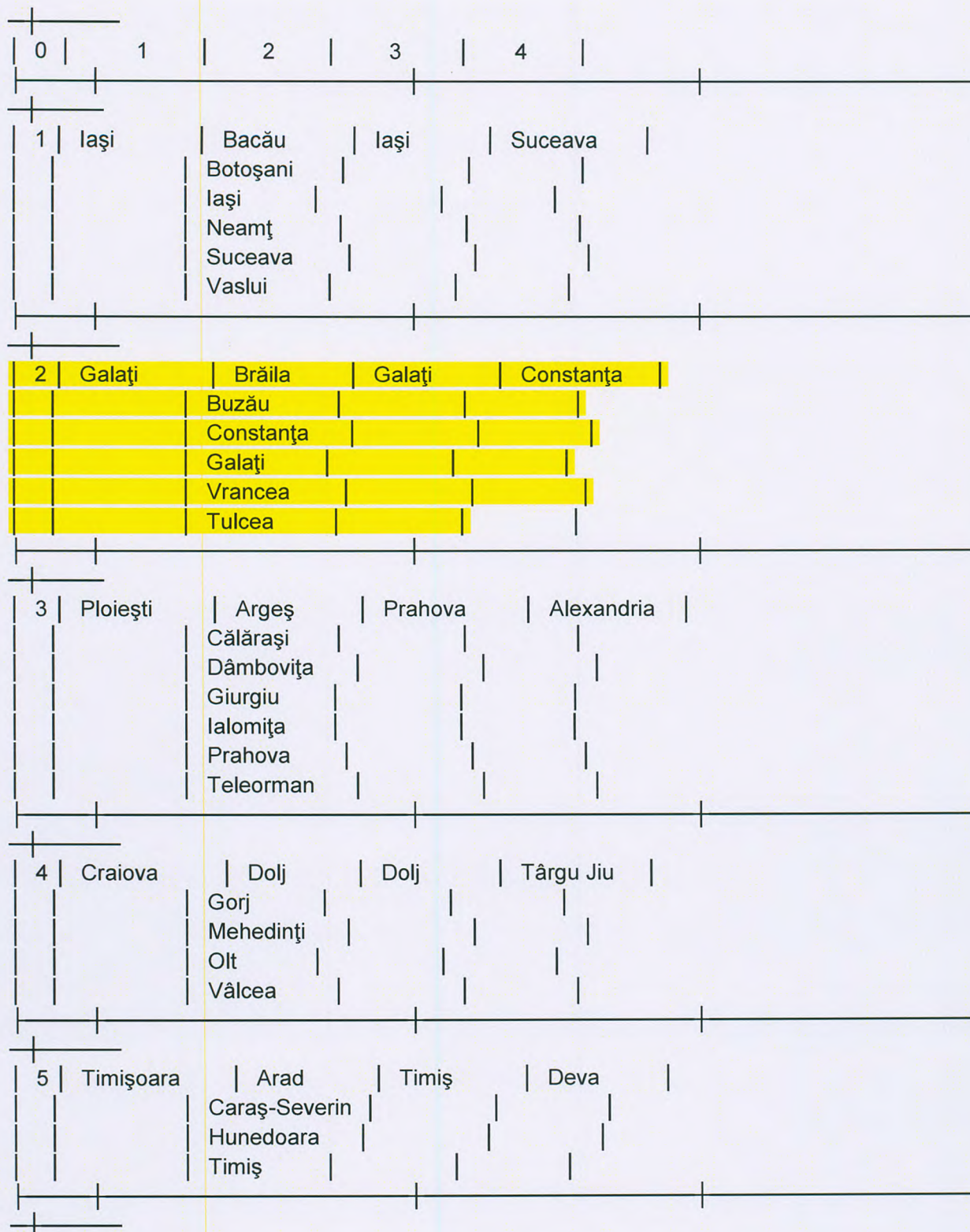
- a) de strategie și management;
- b) de gestiune a contribuabililor și a impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a celorlalte venituri bugetare date în competența sa, conform legii;
- c) de inspecție fiscală și de verificare fiscală;
- d) de colectare a veniturilor statului;
- e) de asigurare de servicii pentru contribuabili;
- f) de control operativ și inopinat;
- g) de prevenire și combatere a evaziunii fiscale și a fraudei fiscale și vamale;
- h) de suport tehnic de specialitate acordat procurorului în efectuarea urmăririi penale;

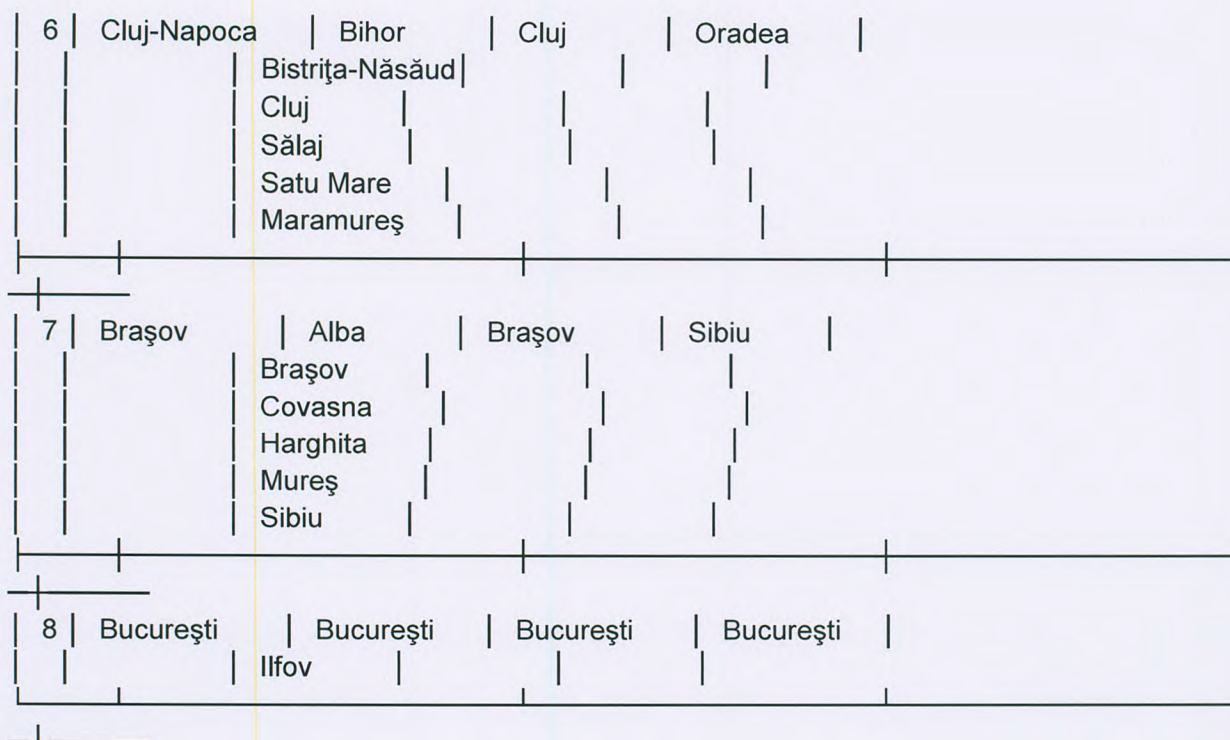
- i) de supraveghere vamală și fiscală;
- j) de control vamal;
- k) de coordonare, îndrumare și control al aplicării reglementărilor legale în domeniul de activitate, precum și al funcționării structurilor care își desfășoară activitatea în subordinea sa;
- l) de suport, respectiv de management al resurselor umane, financiare și materiale, de susținere a activităților specifice prin intermediul tehnologiei informațiilor și comunicațiilor, de reprezentare juridică, de audit public intern, precum și de comunicare internă și externă;
- m) de cooperare internațională.

**STRUCTURA ORGANIZATORICĂ
a Agenției Naționale de Administrare Fiscala**

**DENUMIREA ȘI ARIA DE COMPETENȚĂ
a direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice**

Nr. crt.	Denumirea direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice și sediul	Direcția generală a finanțelor publice a județului/ municipiului	Sediul principal al direcțiilor regionale antifraudă
		teritorială	regională
		competență	competență
		care se reorganizează ca direcția generală regională a finanțelor publice	care își desfășoară activitatea în aria de competență prevăzută la col. 2

Efortul politico – administrativ de a „alinia” structura teritorial – administrativă a României la cele europene s-a materializat în 1998, când s-au constituit cele 8 regiuni de dezvoltare, criteriul denominării acestora fiind unul compozit, „al punctelor cardinale”, combinat cu cel „al regiunilor istorice”.

Transformarea de către autoritatea centrală responsabilă, a politicii regionale într-o simplă competiție pentru proiecte, în care planificarea, dialogul și parteneriatul au căpătat aspecte pur formale sau declarative, a condus poate la o relativ bună absorbție a fondurilor europene, dar a reprezentat un eșec în ceea ce privește prevenirea și reducerea decalajelor inter- și intra- regional.

Regionalizarea a avut ca scop de a regionaliza/reorganiza judicios teritoriul național, pe baza unor criterii coroborate deopotrivă economic, sociologic, cultural, geografic, istoric, al potențialului de resurse naturale și umane, de mediu, și, nu în ultimul rând, politic. S-a considerat oportună dezbateră modelului optim de regionalizare a României, a unui model care să fie agreat și asumat participativ, corelat cu obiective ce decurg din nevoi reale ale regionalizării.

❖ **Perspectiva cronologică a abordării conceptului de regionalizare în România**

România, după întregirea teritoriului din 1918, a fost organizată, din punct de vedere administrativ, în județe, plăși și comune; prin acestea se extindea pe întregul teritoriu organizarea administrativă tradițională a Regatului României de dinaintea Primului Război Mondial. La baza organizării teritoriului a fost comuna, formă istorică de utilizare a terenurilor și de agregare a populației. Păstrând organizarea teritorială, s-au creat în anul 1938 ținuturile – marile unități

administrative ale dictaturii carliste, suprapuse județelor; ținuturile au fost desființate în anul 1940. Din anul 1950, Republica Populară Română a fost administrată după modelul sovietic, prin regiuni și raioane (reorganizate de 3 ori, în decurs de 10 ani) și prin orașe de subordonare republicană, regională și raională; comunele au fost desființate. În anul 1968, s-a revenit la împărțirea administrativ - teritorială în județe, orașe sau municipii și comune. Este laudabil că, prin această reformă, unele dintre unitățile administrativ – teritoriale nou create corespundeau unităților istorice. Delimitarea, în anul 1998, a celor 8 „regiuni de dezvoltare” nu s-a făcut cu intenția descentralizării administrative (de fapt, a descentralizării puterilor statului), ci pentru scopul atragerii fondurilor europene și scopul birocratic al prezentării datelor statistice.

Evoluția organizării administrativ – teritoriale a României interbelice a fost o reflectare a două tendințe contradictorii, corespunzătoare celor două curente politice promovate de partidele care s-au succedat la guvernare: unul centralist, bazat pe suprimarea autonomiei locale și pe negarea provinciilor istorice; altul regionalist, adept al unității în diversitate prin macroregiuni care să se suprapună provinciilor istorice și care să dispună de o largă autonomie locală. Însă, nici adepții centralismului, nici cei ai regionalismului nu au reușit să creeze unități administrative complet noi, limitându-se la a crea decupaje regionale prin comasarea vechilor județe. În perioada comunistă organizarea administrației s-a făcut prin control politic. Ideea de bază care a guvernat acțiunile legate de dezvoltarea echilibrată a tuturor regiunilor țării a fost aceea că sigura modalitate de reducere a decalajelor este industrializarea. Efortul politico – administrativ de a „alinia” structura teritorial – administrativă a României la cele europene (<) s-a materializat în 1998, când s-au constituit cele 8 regiuni de dezvoltare, criteriul denominării acestora fiind unul compozit, „al punctelor cardinale”, combinat cu cel „al regiunilor istorice”.

❖ **Diagnostic mediul social**

Pentru analiza decupajului propus al regiunilor din punct de vedere al disparităților existente în mediul social, au fost aleși o serie de indicatori demografici (populația totală, densitatea populației, procentul populației urbane, sporul natural) și indicatori legați de situația infrastructurilor sociale (număr de cadre didactice / 1000 locuitori, număr de paturi de spital / 1000 locuitori). Acești indicatori au fost analizați la nivel de județ, pentru a putea avea o analiză atât a disparităților inter-regionale, cât și a diferențelor ce există în interiorul regiunilor în ceea ce privește situația acestor indicatori. Analiza indicatorilor listați mai jos arată că majoritatea acestora prezintă un echilibru la nivelul tuturor regiunilor, cu excepția regiunii București-Ilfov. Din acest punct de vedere, structura de populație în varianta cu cele 8 regiuni de dezvoltare existente este coerentă și asigură un echilibru satisfăcător. Indicatorii referitori la populație sunt un argument clar în favoarea păstrării formulei actuale.

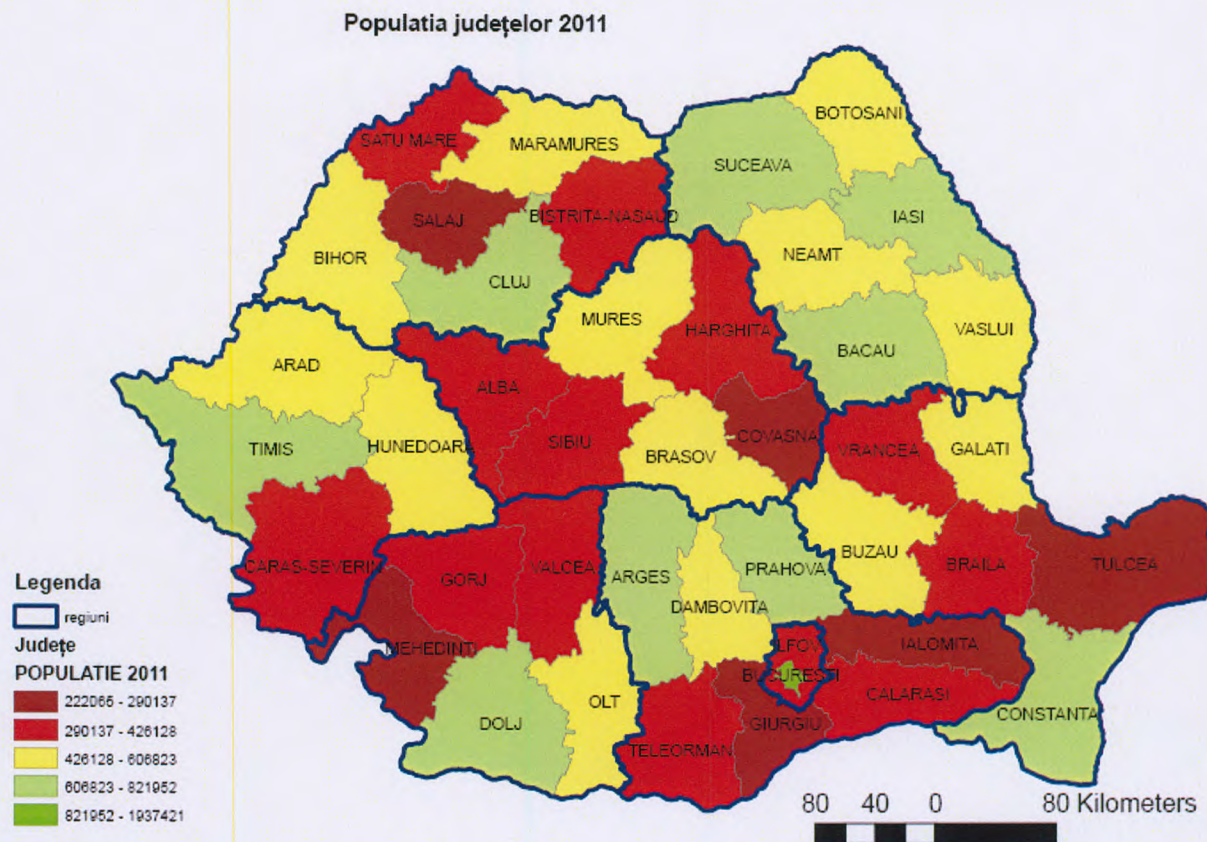

Fig. 1: Populația totală la nivel de județ - 2011

Analiza populației la nivelul regiunilor pe medii arată diferențe relativ mari, regiunile cu populația urbană cea mai ridicată sunt București-Ilfov, care se detașează de restul regiunilor și Nord-Est, iar regiunile Vest și Sud-Vest înregistrează cel mai mic grad de populație urbană.

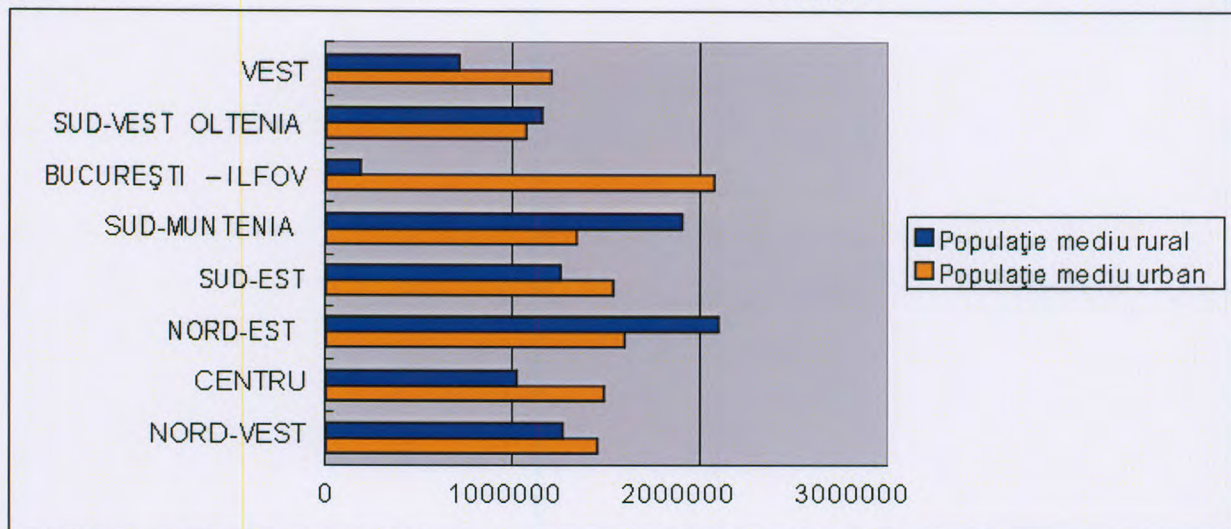

Fig.2 : Analiza comparativă a populației la nivelul regiunilor pe medii -2011

Realizând o comparație între populația din mediul rural și populația din mediul urban la nivelul regiunilor putem constata existența a trei regiuni de dezvoltare care grupează populație rurală mai ridicată decât populația la nivel urban, respectiv Regiunea Sud-Vest Oltenia, Sud-Muntenia și regiunea Nord -Est. Regiunea București Ilfov este singura regiune în care populația rurală reprezintă mai puțin de o treime din populația totală, restul regiunilor având peste jumătate sau cum s-a văzut mai sus, chiar mai mult decât populația urbană.

Cu toate acestea, acest indicator nu oferă o imagine relevantă a situației demografice a fiecărui județ, motiv pentru care s-a considerat că analiza densității populației județelor ar fi mai indicată pentru relevarea eventualelor disparități.

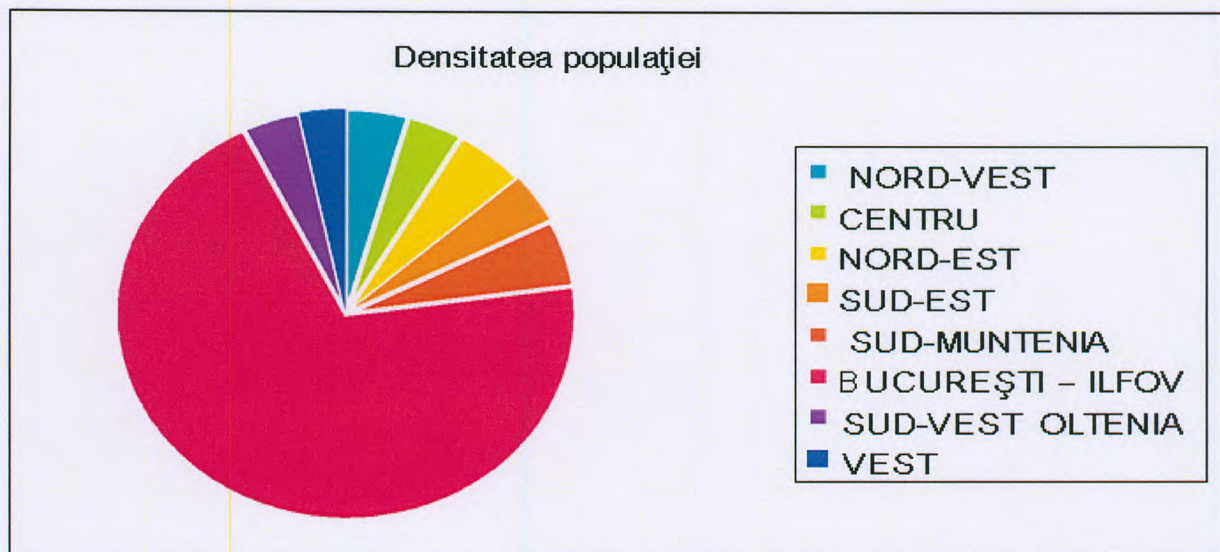
Analiza densității populației indică decalaje importante între regiunile propuse. Astfel, județele din regiunea Vest se situează toate sub medie, în timp ce în regiunea Nord-Est toate județele se situează în jurul valorii medii sau peste această valoare.

În rest, regiunile nu sunt omogene din punct de vedere al densității populației – regiunile Sud și Sud-Vest mențin decalajul între nord și sud, în timp ce în regiunea Sud-Est doar județele Constanța și Galați se situează peste medie. Județele cu o valoare scăzută a densității populației (Tulcea, Harghita, Caraș Severin) se suprapun practic peste județele predominant muntoase ale țării (Harghita, Caraș Severin), în cazul județului Tulcea această valoare scăzută fiind datorată prezenței pe teritoriul județului a Deltei Dunării.

La nivelul regiunilor de dezvoltare densitatea populației este neomogenă în anul 2011, regiunile care se distanțează prin extreme sunt București-Ilfov, care are densitatea populației peste 1000 loc/ kmp (1116.7 loc- kmp) și Regiunea Vest care are cea mai mică densitate, 52 loc/kmp. Pentru regiunile Nord-Vest, Centru, Sud-Vest, densitatea populației este relativ echilibrată și se încadrează între 60 și 80 loc/kmp.

Regiunile cu densitate între 80 și 100 loc/kmp sunt Nord-Est și Sud-Muntenia. La nivelul întregii țări, densitatea populației este de 79,9 locuitori pe kilometru pătrat. Comparând densitatea

populației pe regiuni de dezvoltare cu nivelul național se poate constata că cele mai multe regiuni se apropie de valoarea națională, fără a lua în discuție regiunea București-Ilfov

Densitatea populației la nivel de regiuni (2011)

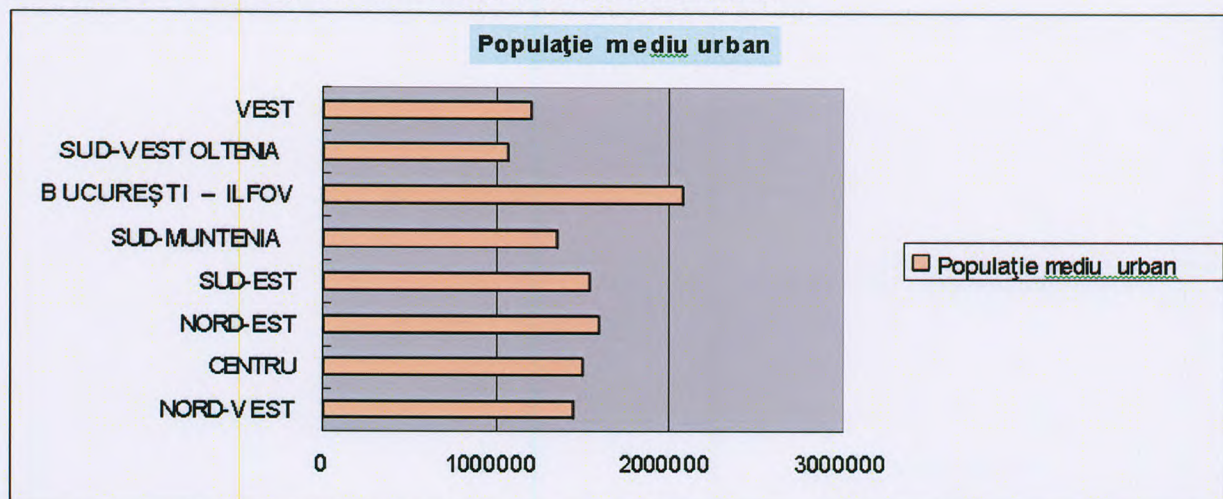
Regiunile cu densitate între 80 și 100 loc/kmp sunt Nord-Est și Sud-Muntenia. La nivelul întregii țări, densitatea populației este de 79,9 locuitori pe kilometru pătrat. Comparând densitatea populației pe regiuni de dezvoltare cu nivelul național se poate constata că cele mai multe regiuni se apropie de valoarea națională, fără a lua în discuție regiunea București-Ilfov

În tabelul de mai jos se regăsește numărul de locuitori, suprafața precum densitatea populației la nivelul fiecărei regiuni.

Denumire Regiune de Dezvoltare	Tip indicator		- An referință 2011
	Nr. Locuitori	Suprafața (kmp)	Densitatea populației
NORD-VEST	2382140	34159	69.7
CENTRU	2179676	34100	63.9
NORD-EST	2993715	36850	81.2
SUD-EST	2308516	35762	64.6
BUCUREȘTI- ILFOV	2022283	1811	1116.7
SUD-VEST OLTENIA	1911611	29212	65.4
VEST	1676129	32028	52.3

Și acest indicator relevă decalaje importante între regiuni – de la regiuni cu un grad ridicat de urbanizare (regiunea Vest, regiunea Centru) până la regiuni cu un grad foarte scăzut de urbanizare (Nord-Est). Și acest indicator arată disparități la nivelul regiunii de Sud, unde partea de nord (județele Argeș, Dâmbovița, Prahova) este mai urbanizată decât sudul (Teleroman, Giurgiu, Ialomița, Călărași) și al regiunii Sud-Vest (vestul mai urbanizat ca estul). În regiunea Sud-Est, vestul (Vrancea, Buzău) are un grad de urbanizare mai scăzut, însă acest fapt se datorează și faptului că județe precum Tulcea sau Brăila concentrează cea mai mare parte a populației lor în reședințele de județ.

Grafic, populația din regiunile de dezvoltare, se prezintă astfel:

❖ Concluzii mediu social

Decupajul regional propus prezintă, din punct de vedere al indicatorilor demografici și sociali, câteva decalaje importante la nivel teritorial. Cele mai clare disparități identificate au fost în regiunea Sud (între județele din nord și cele din sud), în Nord-Est (între județul Iași și restul județelor) și în Sud-Est (între județul Constanța și restul județelor). Diferențe apar și la nivelul regiunii Nord-Vest, unde județele Sălaj și Bistrița-Năsăud au înregistrat în general valori mai slabe la majoritatea indicatorilor față de celelalte județe. Regiunile Centru și Vest (unde județul Timiș înregistrează totuși valori mai bune) sunt relativ omogene, în timp ce în cazul regiunii București-Ilfov apare bineînțeles decalajul între municipiul București și județul Ilfov la majoritatea indicatorilor analizați.

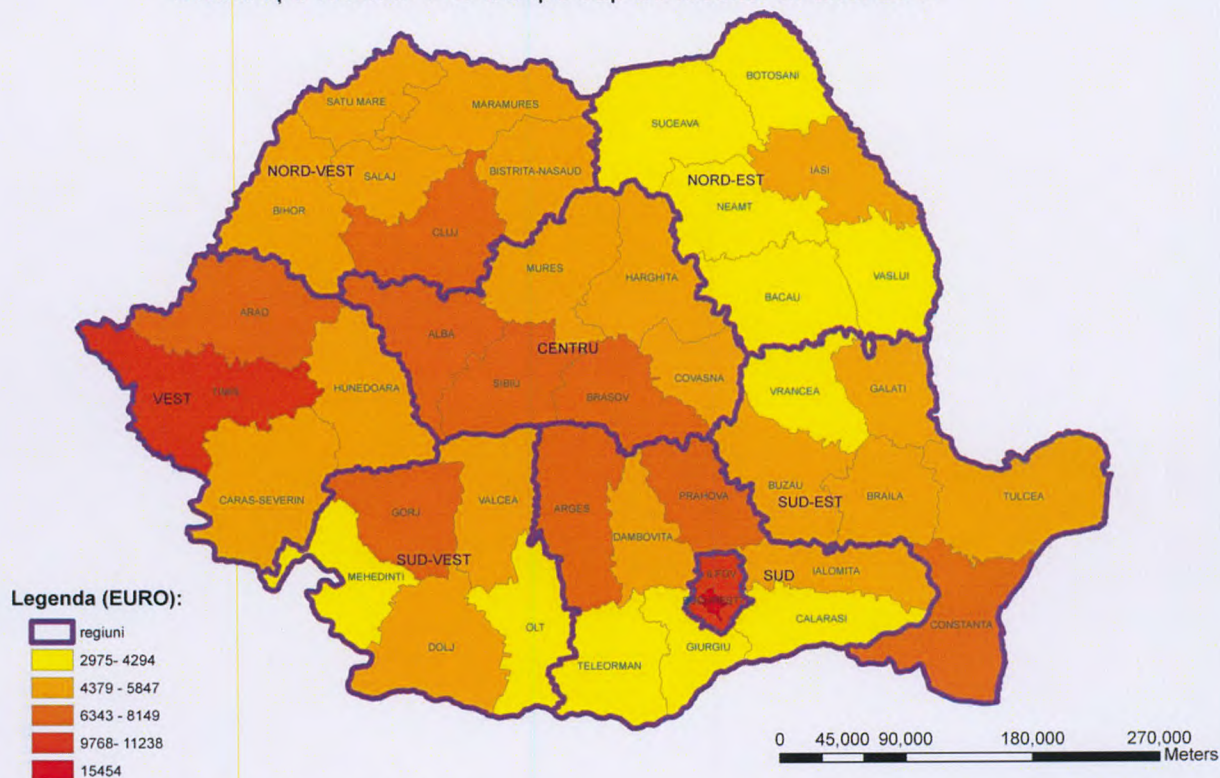
❖ Diagnostic mediu economic.

Situația economică a regiunilor de dezvoltare este redată de analiza unor indicatori, ce redau o situație generală asupra activităților economice iar o analiză mai amănunțită poate fi redundantă pentru nivelul acestui studiu. Faptul că România a continuat tradiția statului centralizat comunist și a adoptat politici economice care se adresau întregii țării fără să țină cont de specificități și eterogenitatea spațiului a făcut ca multe areale ale României să sufere un proces de sărăcire și de scădere economică și a nivelului de trai. Politica regională adoptată de România în

pragul aderării a avut drept scop reducerea disparităților dintre arealele sărace și cele bogate atât în cadrul regiunilor (între județele componente) cât și între regiuni. Având în vedere datele învechite folosite pentru a demonstra că această soluție de regionalizare este cea mai viabilă, a fost necesară o analiză nouă folosind indicatori și date noi pentru a vedea totodată ce schimbări a adus implementarea politicilor regionale.

Cel mai relevant indicator pentru vizualizarea situației economice a populației este PIB/locuitor/an (PIB/loc/an). Din cartograma de la figura 7, în care este ilustrată distribuția valorilor PIB/loc. În anul 2011 se pot observa diferențele mari care se înregistrează între județele din vestul țării și cele din est și sud. De asemenea se poate observa că există regiuni unde se înregistrează diferențe mici între valorile județelor (Regiunea Centru, Regiunea Nord-Vest). Între județele regiunii Nord-Est există de asemenea mici fluctuații însă aici valorile sunt mult mai mici decât alte județe, în această regiune înregistrându-se valoarea minimă a PIB/loc./an în județul Vaslui. Județele cu cele mai mari valori sunt județe care dețin o serie de infrastructuri care au avut rol de vector de dezvoltare, precum universitățile, aeroportul, acces la infrastructura majoră de transport.

Distribuția valorilor PIB-ului pe cap de locuitor în anul 2011

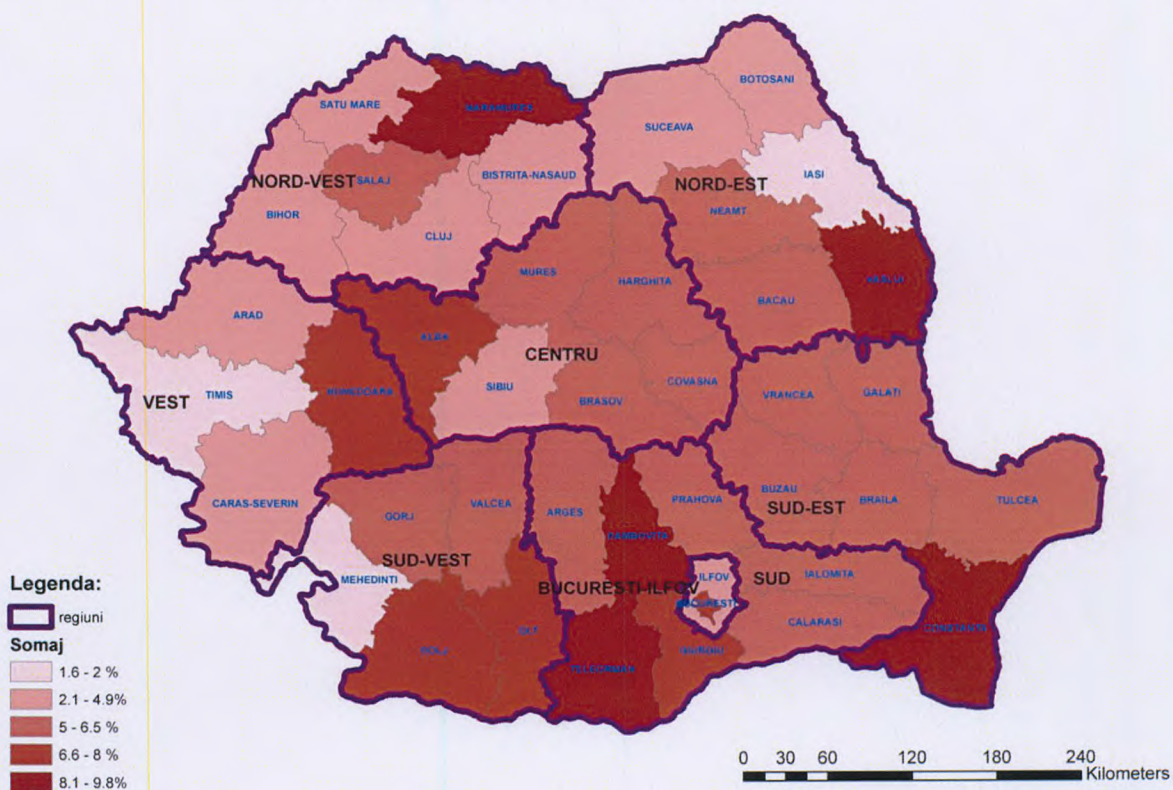

Distribuția valorilor PIB/loc/an în 2011

Cea mai mare valoare a PIB/loc./an se înregistrează în capitala București, urmată de județul Ilfov care împreună formează regiunea 8 BucurBucurești – Ilfov. Cele mai mici valori sunt înregistrate în “buzunarele sărăciei” : județele din Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița la care se adaugă județul Mehedinți.

Rata șomajului a cunoscut o perioadă de creștere după 1990, cele mai mari valori înregistrându-se în zonele care au fost industrializate artificial și care nu au mai putut face față cerințelor unei piețe în continuă schimbare. O altă perioadă cu o puternică influență asupra valorilor ratei șomajului a fost începutul anilor 2000 când restructurarea sectorului minier a dus la concedierea câtorva mii de oameni, cea mai afectată regiune fiind regiunea Sud-Vest Oltenia, unde activau cei mai mulți oameni în industria minieră. În anul 2011 valorile șomajului arată o situație destul de bună în sensul că rata șomajului este mică (max. 9,7 în județul Maramureș) este mult mai

Distribuția valorilor ratei șomajului în 2011

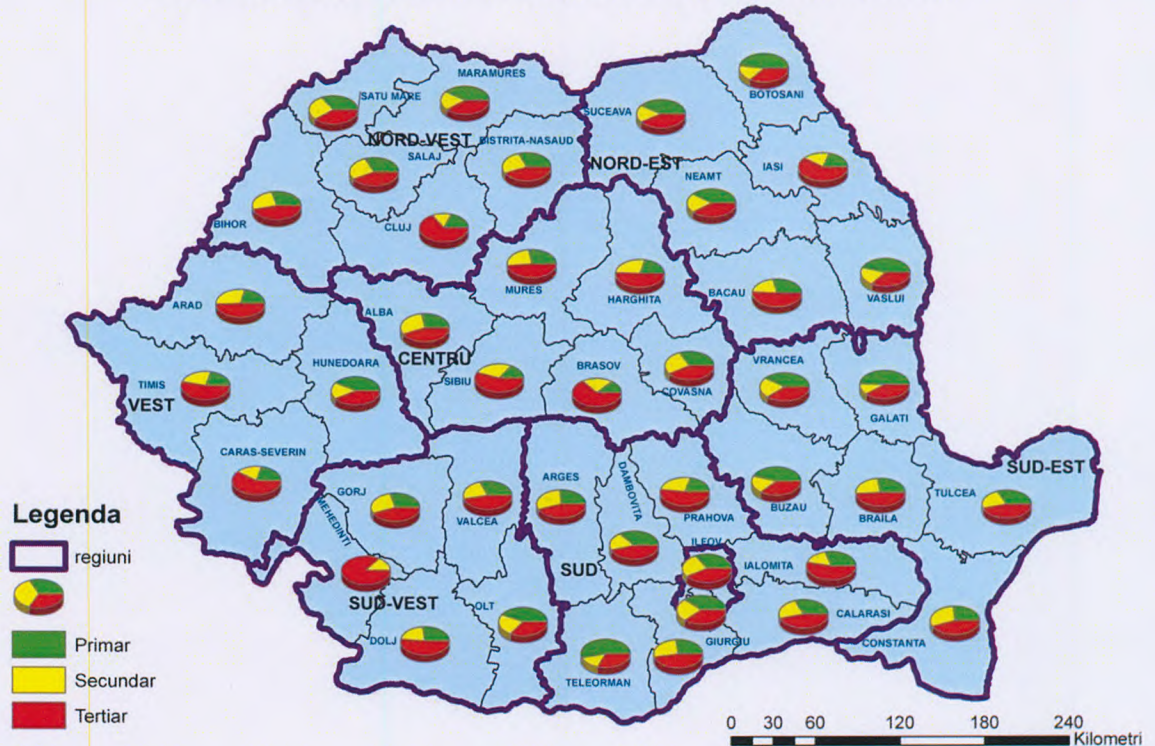
Distribuția valorilor ratei șomajului în 2011

mică decât rata șomajului din alte țări ale UE (Spania 21,6% sau Grecia 17,7 %)1. Cele mai multe județe din eșantionul inferior se află în sudul țării (Dâmbovița, Teleorman, Constanța) la care se adaugă județul Vaslui și Maramureș. Județul Vaslui înregistrează grave probleme economice, aici rata șomajului este foarte mare iar veniturile populației sunt foarte mici. Din analiza cartogramei se poate observa că regiunile din vest și nord au cele mai scăzute valori ale șomajului în 2011.

Maturitatea unei economii regionale sau naționale este dată de ponderea populației ocupate în sectorul terțiar. Populația angajată în agricultură este întâlnită cu preponderență în regiunea Nord-Est (excepție făcând județul Iași) și în județele din sudul țării care sunt situate în areale propice agriculturii (Dâmbovița, Teleorman-Regiunea Sud, Buzău, Galați, Vrancea-Regiunea Sud-Est, Olt-Regiunea Sud-Est, Maramureș, Satu-Mare-Regiunea Nord-Vest. Unele din aceste județe înregistrează și valori mici ale PIB-ului anual și valori mari ale ratei șomajului. Cea mai mare pondere a populației ocupate în sectorul secundar se găsește în regiunea Centru, însă diferențele între regiuni și între județe în ceea ce privește acest sector fiind destul de mici. La nivel de județ cele mai multe persoane ocupate în industrie se află în Argeș și Constanța.

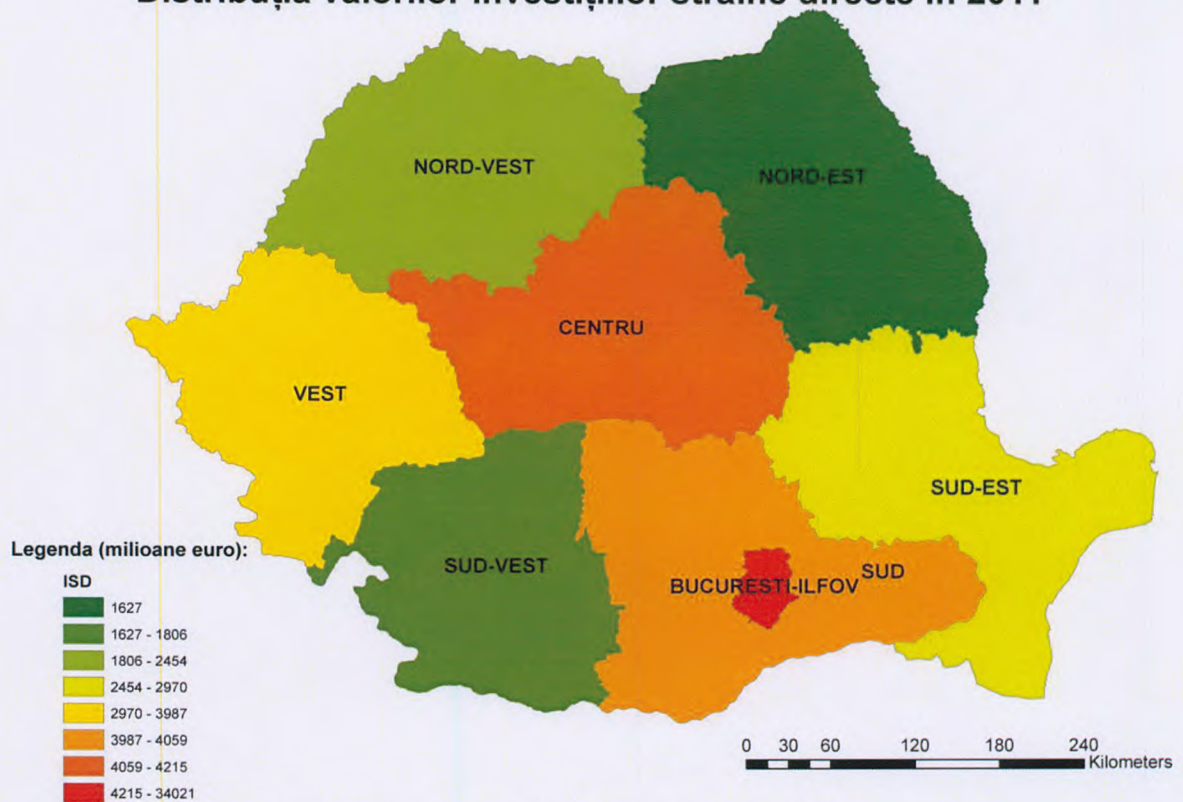
Discrepanțele în ceea ce privește ocuparea în sectorul terțiar sunt destul de mari dacă sunt comparate județele din regiunea de Nord-Est cu regiunea Vest și Centru unde sunt cele mai multe persoane ocupate în terțiar. În regiunea Vest, terțiarul este reprezentat îndeosebi de sectorul afacerilor, pe când în regiunea Centru, terțiarul este reprezentat de activitățile economice din turism. La nivel intraregional dezechilibre mari se înregistrează în regiunea Sud unde în județul Teleorman ponderea angajaților în terțiar este mult mai mică decât în celelalte județe ale regiunii. Cele mai mari valori ale ocupării în terțiar se înregistrează în județele ce conțin orașele mari ale României (Timiș, Cluj, Brașov, Sibiu, Craiova, Prahova, Iași).

Repartiția populației active pe sectoare de activitate

Fructificarea oportunităților antreprenoriale duce la înregistrarea de noi firme pentru desfășurarea de activități economice. Regiunea București-Ilfov are cele mai multe firme înregistrate cu o valoare aproape dublă față de regiunea Nord-Vest, schimbându-se ierarhia în ultimii ani când pentru acest indicator, regiunea Nord-Est era pe ultimul loc. La nivel intraregional discrepanțele cele mai mari există în regiunea SUD unde în județele agricole (Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița) sunt înregistrate mult mai puține firme decât în județul Prahova. Cele mai multe firme sunt înregistrate în județele regiunilor din vestul țării existând parcă un gradient de scădere a acestor valori către est, excepție făcând București și Constanța.

Distribuția valorilor investițiilor străine directe în 2011

Distribuția valorilor investițiilor străine directe în anul 2011

Apropierea regiunii de Nord-Est de granița estică, către Rep. Moldova și Ucraina care nu reprezintă piețe atractive de desfacere și lipsa unor legături de mare viteză fac ca această regiune să nu fie atractivă față de investitorii străini, deși este cea mai mare regiune ca volum demografic cu foarte multe oportunități de dezvoltare.

	Total		Ierarhia în funcție de valoarea capitalului subscris
	Număr societăți comerciale	Valoarea capitalului social subscris(mii Euro)	
TOTAL România:	153118	21760896,0	
Nord-Est	6647	1230988,1	7
Sud-Est	8843	1335336,8	3
Sud Muntenia	7206	1800523,4	2
Sud-Vest Oltenia	4062	472584,3	8
Vest	18038	1267122,1	4
Nord-Vest	17396	1130051,5	5
Centru	16138	1593244,9	6
București-Ilfov	74788	12931044,9	1

Sursa: ONRC- Societăți Comerciale cu participare străină la capital 2009 Sinteza statistică - date provizorii

Comentariu Tabel În ceea ce privește investițiile străine directe, Regiunea Sud-Vest Oltenia se situează pe locul 7 între regiunile României (2,7% din total) și ultimul loc din punct de vedere al capitalului subscris, pe primul loc clasându-se Regiunea București-Ilfov care concentrează circa 48,8% din totalul societăților comerciale la nivel național și 59,4% din capitalul subscris. **Regiunea de SE deține o pondere de 5,8% din totalul național și 6,1 % din valoarea capitalului subscris (locul al 3-lea).**

Investițiile străine în România s-au orientat în funcție de accesibilitatea și potențialul zonelor, precum și de calitatea mediului de afaceri și de tradițiile locale și regionale în domeniul economic.

❖ Concluzii privind regionalizarea

Regionalizarea este un proces cu o orientare duală, vizând în primul rând reducerea unor decalaje la nivel de județ cât și ralierea la tendințele impuse de Uniunea Europeană. Pentru România, existența a încă unui palier administrativ poate genera pe de-o parte greutăți birocratice, dar este o parte necesară dezvoltării ulterioare, echilibrate, coerente și durabile.

Decupajul administrativ propus de Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului este cel mai apropiat de realitatea administrativă din teritoriu. Astfel sunt identificate areale care polarizează atât social cât și demografic, beneficiind de avantajul unei poziții favorabile în contextul național.

Aceste areale justifică într-o mai mică sau mai mare măsură relații de subordonare și coordonare, care la nivel teritorial, sunt principalele criterii de separare administrativă.

Din nefericire, disparitățile la nivel intraregional s-au păstrat în continuare, motiv pentru care există decalaje între regiuni, lucru care nu este neapărat schimbat de un alt model de regionare teritorială ci de o mai bună gestiune a resurselor proprii, a situației actuale și a principalelor tendințe de dezvoltare. Totodată, este foarte relevantă controlarea procesului de polarizare

teritorială, existând tendința unei centralizări excesive a puterii în capitală. Descentralizarea și desconcentrarea trebuie să fie fenomene susținute de eforturi administrative (și sociale, în definitiv) care să imprime o direcție coerentă de delegare a atribuțiilor pe fiecare palier nou propus sau existent. Cu alte cuvinte, pentru palierul regional se vor aloca noi atribuții, adăugând la palierul județean noi sarcini, decongestionând sistemul administrativ din capitală.

